

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการในบริการห้องสมุดของนักศึกษา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ชั้นปีที่ ๑ - ๖ ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๔ - ๒๕๒๕ จำนวน ๑๖๒ คน หรือร้อยละ ๒๕ ของจำนวนนักศึกษาแต่ละชั้นปี ผลจากการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงความต้องการในบริการ ปัญหา ตลอดจนความคิดเห็นของนักศึกษาแพทย์ที่มีต่อบริการของห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งห้องสมุดจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์เป็นแนวทางในการจัดเสนาบริการให้ตรงกับความต้องการของนักศึกษาแพทย์มากยิ่งขึ้น

การที่หลักสูตรวิชาแพทยศาสตร์ ได้กำหนดให้นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ ๑ ซึ่งเป็นนักศึกษา ระดับเตรียมแพทย์เรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป และนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ ๒ - ๖ เรียนวิชาวิทยาศาสตร์ การแพทย์และแพทยศาสตร์ ย่อมจะมีผลต่อการใช้ห้องสมุดและความต้องการในบริการต่าง ๆ ของนักศึกษาด้วย ผู้วิจัยจึงขอเสนอรายละเอียดของหลักสูตรการเรียนการสอนของนักศึกษาแพทย์แต่ละระดับ ดังนี้

ชั้นปีที่ ๑ (ระบบการเรียนแบบทวิภาค)

ภาคเรียนที่ ๑

กระบวนวิชา

หน่วยกิต

ชีววิทยา ๑๔๑

๔

เคมี ๑๔๕

๔

ฟิสิกส์ ๑๑๓

๔

พฤกษศาสตร์ ๑๐๑

๓

อังกฤษ I

๓

วิชาเลือกเสรี

๓

รวม

๒๑

ภาคเรียนที่ ๒

<u>กระบวนวิชา</u>	<u>หน่วยกิต</u>
ชีววิทยา ๑๘๒	๔
เคมี ๑๕๖	๔
สถิติ ๑๔๐	๓
อังกฤษ II	๓
ฟิสิกส์ ๑๑๔	๔
วิชาเลือกเสรี	๓
รวม	<u>๒๑</u>

ชั้นปีที่ ๒

<u>กระบวนวิชาที่เรียนตลอดปี</u>	<u>หน่วยกิต</u>
กายวิภาคศาสตร์ ๒๐๑	๔
กายวิภาคศาสตร์ ๒๐๓	๒
กายวิภาคศาสตร์ ๒๐๔	๔
กายวิภาคศาสตร์ ๒๐๖	๔
พันธุศาสตร์ ๒๐๑	๓
ชีวเคมี ๒๐๑	๔
เวชศาสตร์ชุมชน ๒๐๑	๑
สรีรวิทยา ๒๐๕	๔
พฤติกรรมศาสตร์ ๒๐๒	๓
รวม	<u>๔๒</u>

ชั้นปีที่ ๓

<u>กระบวนวิชาที่เรียนตลอดปี</u>	<u>หน่วยกิต</u>
จุลชีววิทยา ๓๐๑	๗
ปาราสิตวิทยา ๓๐๑	๔
ปาราสิตวิทยา ๓๐๒	๑
เภสัชวิทยา ๓๐๑	๖
พยาธิวิทยา ๓๐๑	๖
พยาธิวิทยา ๓๐๒	๔
พยาธิวิทยา ๓๐๓	๔
พยาธิวิทยา ๓๔๕	๐
พยาธิวิทยา ๓๔๖	๐
พันธุกรรมศาสตร์ ๓๐๑	๒
เวชศาสตร์ชุมชน ๓๐๑	๑
เวชศาสตร์ชุมชน ๓๐๒	๒
อายุรศาสตร์ ๓๐๗	๒
รวม	<u>๕๐</u>

ชั้นปีที่ ๔

<u>กระบวนวิชาที่เรียนตลอดปี</u>	<u>หน่วยกิต</u>
เวชศาสตร์ชุมชน ๔๐๓	๓
อายุรศาสตร์ ๔๐๑	๑๒
อายุรศาสตร์ ๔๐๖	๔
ศัลยศาสตร์ ๔๐๑	๖
สูติ - นรีเวช ๔๐๑	๖
กุมารเวชศาสตร์ ๔๐๑	๖
รังสีวิทยา ๔๐๑	๓
เภสัชวิทยา ๔๐๒	๑
รวม	<u>๕๑</u>

ชั้นปีที่ ๕

<u>กระบวนวิชาที่เรียนตลอดปี</u>	<u>หน่วยกิต</u>
เวชศาสตร์ชุมชน ๕๗๓	๔
ศัลยศาสตร์ ๕๐๔	๖
ออร์โธปิดิกส์ ๕๐๑	๖
จักษุวิทยา ๕๐๒	๔
โสต นาสิก ราชันย์ ๕๐๒	๔
วิสัญญี ๕๐๑	๔
จิตเวชศาสตร์ ๕๐๑	๔
เวชศาสตร์ชุมชน ๕๐๒	๑
นิติเวช ๕๐๒	๓
เวชศาสตร์ชุมชน ๕๐๓	๔
อายุรศาสตร์ ๕๔๑	๐
รวม	<u>๕๐</u>

ชั้นปีที่ ๖

<u>กระบวนวิชาที่เรียนตลอดปี</u>	<u>หน่วยกิต</u>
อายุรศาสตร์ ๖๐๑	๑๐
ศัลยศาสตร์ ๖๐๑	๑๐
สูติ-นรีเวช ๖๐๑	๕
กุมารเวชศาสตร์ ๖๐๑	๕
เวชศาสตร์ชุมชน ๖๗๑	๕
เวชศาสตร์ชุมชน ๖๐๓	๕
อายุรศาสตร์ ๖๔๑	๐
รวม	<u>๕๐</u>

สภาพการ เรียนและ การใช้ห้องสมุดของนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สภาพการ เรียนของนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่แบ่ง เป็น ๒ ลักษณะ คือ นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ ๑ เป็นนักศึกษาระดับเตรียมแพทย์จะต้อง เรียนวิชาพื้นฐาน ทั่วไป โดยมีสถานที่เรียนประจำที่คณะวิทยาศาสตร์ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ส่วนนักศึกษาแพทย์ระดับชั้นปีที่ ๒ - ๖ นั้นจะต้องเรียนวิชาวิทยาศาสตร์การแพทย์และแพทย-ศาสตร์โดยตรง จึงเรียนประจำที่คณะแพทยศาสตร์ ซึ่งตั้งอยู่ในโรงพยาบาลนคร เชียงใหม่

นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ ๑ นั้นแม้ว่าจะแยกเรียนอยู่ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ก็ตาม แต่ก็มีมาใช้ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ ทั้งนี้ เนื่องจากลักษณะรายวิชาของหลักสูตรการศึกษา วิชาแพทยศาสตร์ในแต่ละระดับมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันโดยตลอด ประกอบกับสถานที่ตั้ง ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่และห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ก็ไม่ห่างไกลกันมากนัก จึงทำให้นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ ๑ มาใช้ห้องสมุดได้โดยสะดวก

จากการที่ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ เป็นสถานที่ใช้ในการศึกษารังนี้ ดังนั้นจึงขอ เสนอรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะและประเภทของบริการต่าง ๆ ตลอดจนทรัพยากรที่ห้องสมุด ใดจัดอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งมีดังต่อไปนี้

ลักษณะและประเภทของบริการ

บริการต่าง ๆ ที่ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้จัดอยู่มีดังนี้

๑. บริการปฐมนิเทศการใช้ห้องสมุด

เป็นบริการที่ห้องสมุดจัดขึ้นในช่วงเวลาเปิดภาคเรียนของทุก ๆ ปีการศึกษา เพื่อให้ นักศึกษาแพทย์รู้จักวิธีการใช้ห้องสมุด การจัดบริการ ของห้องสมุด การจัดวัสดุสิ่งพิมพ์ และวิธีค้นหาวัสดุสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ในห้องสมุด นักศึกษาที่เข้ารับบริการปฐมนิเทศ คือ นักศึกษาแพทย์ ชั้นปีที่ ๒ เนื่องจากเป็นนักศึกษาที่เริ่มมาเรียนที่คณะแพทยศาสตร์ ซึ่งตั้งอยู่ในโรงพยาบาล นคร เชียงใหม่ (นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ ๑ จะแยกเรียนอยู่ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จึง ได้รับการปฐมนิเทศการใช้ห้องสมุดจากทางสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่)

๒. บริการแนะนำการใช้ห้องสมุด

เป็นบริการที่บรรณารักษ์ให้คำแนะนำแก่ผู้ใช้ห้องสมุดในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด อาทิเช่น ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งจัดเก็บสิ่งพิมพ์ และวิธีการค้นหาสิ่งพิมพ์ที่ต้องการ เป็นต้น

๓. บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า

เป็นบริการที่บรรณารักษ์ให้ความช่วยเหลือในการค้นคว้าสารนิเทศทางการแพทย์ เรื่องใดเรื่องหนึ่งตามที่ยุ้ห้องสมุด โดยค้นจากสิ่งพิมพ์อ้างอิงทางการแพทย์ที่มีอยู่ในห้องสมุด

๔. บริการแนะนำการใช้หนังสืออ้างอิงและคู่มือต่าง ๆ

ในกรณีที่ผู้ใช้ห้องสมุดมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้หนังสืออ้างอิงและคู่มือที่ยากแก่การใช้ ได้แก่ วรรณกรรมสารานุกรมภาษาต่างประเทศ เช่น Index Medicus และวารสารสาระสังเขป เช่น Excerpta Medica บรรณารักษ์จะทำหน้าที่ให้บริการแนะนำวิธีใช้เพื่อช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดได้รับข้อมูลที่ต้องการ

๕. บริการยืม - คืนหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ

ห้องสมุดอนุญาตให้ผู้ใช้ห้องสมุดยืมหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ออกไปอ่านนอกห้องสมุดได้โดยผู้ยืมจะต้องปฏิบัติตามระเบียบของห้องสมุด ดังนี้คือ

๕.๑ หนังสือ

อาจารย์และนักศึกษาปริญญาโทคณะแพทยและคณะอื่น ๆ

ยืมได้ครั้งละ ๓ เล่ม ต่อ ๑๐ วัน

นักศึกษาแพทย์และนักศึกษาปริญญาตรีคณะอื่น ๆ

ยืมได้ครั้งละ ๒ เล่ม ต่อ ๑๐ วัน

๕.๒ วารสาร เล่มปลีก

อาจารย์และนักศึกษาปริญญาโทคณะแพทย และคณะอื่น ๆ

ยืมได้ครั้งละ ๓ เล่ม ต่อ ๓ วัน

นักศึกษาแพทย์และนักศึกษาปริญญาตรีคณะอื่น ๆ

ยืมได้ครั้งละ ๒ เล่ม ต่อ ๓ วัน

- ๕.๓ วารสารเย็บเล่ม ยี่มไค้คนละ ๑ เล่ม ค่อ ๓ วัน
- ๕.๔ วารสารฉบับล่าสุดและหนังสือของยี่มไค้คนละ ๑ เล่ม โดยยี่มก่อนห้องสมุดปึก ๒ ชั่วโมง และส่งคืนก่อนเวลา ๑๒.๐๐ น. ของวันรุ่งขึ้น สำหรับวัสดุสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ยกเว้นหนังสืออ้างอิง ยี่มไค้ตามความเหมาะสมทั้งนี้อยู่ในดุลยพินิจของบรรณารักษ์

๖. บริการหนังสือจอง

ห้องสมุดไค้จัดหนังสือทางการแพทย์ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทยที่มีผู้ไข่มาก แต่ปริมาณของหนังสือมีไม่เพียงพอ และหนังสือที่อาจารย์ผู้สอนไค้กำหนดให้นักศึกษาแพทย์คนควาประกอบการเรียนไว้เป็นหนังสือจอง เพื่อช่วยให้นักศึกษาไค้ไขหนังสือดังกล่าวอย่างทั่วถึง ปัจจุบันห้องสมุดมีหนังสือจองประมาณ ๔๐๐ กว่ารายการ โดยไค้จัดแยกไว้ต่างหากจากหนังสือทั่วไปที่แผนกจ่าย - รับ

๗. บริการจองหนังสือ

ห้องสมุดไค้สนองความต้องการของผู้ไขห้องสมุดที่ไค้ต้องการยี่มหนังสือแต่มีผู้ยี่มออกจากห้องสมุดไปแล้ว โดยลงชื่อจองไว้เพื่อจะเป็นผู้ยี่มคนต่อไป เมื่อห้องสมุดไค้รับหนังสือนั้นกลับคืนมาแล้ว ก็ไค้แจ้งให้ผู้จองมารับตามเวลาที่ไค้กำหนด

๘. บริการหนังสือเช่า

เป็นบริการที่ห้องสมุดจัดหนังสือจำนวนหนึ่งไว้บริการให้เช่าแก่นักศึกษาแพทย์ เพื่อช่วยให้นักศึกษาไค้มีตำราเรียนในราคาถูก โดยคิดอัตราค่าเช่าปละ ๓๐ บาทค่อ ๑ เล่ม หรือเทอมละ ๑๕ บาทค่อ ๑ เล่ม ปัจจุบันห้องสมุดมีหนังสือเช่าจำนวนทั้งสิ้นประมาณ ๑๕ รายการ (๑๕๕ เล่ม)

๙. บริการรวบรวมบรรณานุกรมเฉพาะเรื่อง

ห้องสมุดไค้บริการรวบรวมบรรณานุกรมเฉพาะเรื่องให้แก่ผู้ไขห้องสมุดที่มาคิคค่อขอรับบริการเป็นรายบุคคล โดยรวบรวมจากรายชื่อหนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในห้องสมุดและรวบรวมจาก Index Medicus ตลอดจนติดค่อขอรับบริการจากองค์การอนามัย

โลก (WHO) และ British Library Lending Division ที่ประเทศอังกฤษ

๑๐. บริการยืมระหว่างห้องสมุด

ห้องสมุดทำหน้าที่ติดต่อขอยืมสิ่งพิมพ์จากห้องสมุดอื่น ๆ ทั้งภายในมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ และห้องสมุดโรงเรียนแพทย์แห่งอื่น ๆ ในกรุงเทพมหานคร เพื่อนำมาให้บริการ แก่ผู้ใช้บริการ โดยวิธีถ่ายเอกสาร ส่วนในกรณีที่มีความต้องการไม่มีในห้องสมุดในประเทศ-ไทย บรรณารักษ์จะติดต่อขอถ่ายเอกสารโดยตรงจากศูนย์สารนิเทศทางการแพทย์แห่ง เอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ ที่ประเทศญี่ปุ่น หรือติดต่อขอถ่ายเอกสารโดยผ่านกองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล จากห้องสมุดขององค์การอนามัยโลกสำนักงานประจำเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่กรุง นิวเดลี ประเทศอินเดีย

๑๑. บริการ นิทรรศการหนังสือใหม่

เป็นบริการที่ห้องสมุดจัดขึ้น เพื่อช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดได้ทราบถึงหนังสือใหม่ ๆ ที่ห้องสมุดได้รับและผ่านการจัดหมวดหมู่และทำบัตรรายการ เรียบร้อยแล้วกำลังจะนำขึ้นชั้นเพื่อ บริการ

๑๒. บริการรายชื่อหนังสือและวารสารใหม่

ห้องสมุดจัดบริการนี้ขึ้นเพื่อแจ้งให้ผู้ใช้ห้องสมุดทราบถึงหนังสือและวารสาร ใหม่ ๆ ที่ห้องสมุดได้รับและได้นำออกบริการแล้วในทุก ๆ ๑ หรือ ๒ เดือน โดยแจกจ่าย รายชื่อสิ่งพิมพ์ดังกล่าวไปยังภาควิชาต่าง ๆ ในคณะแพทยศาสตร์และสโมสรมักศึกษาแพทย์ พร้อมทั้งจัดบริการไว้ในห้องสมุดด้วย

๑๓. บริการตรวจนับวารสารทางการแพทย์ภาษาไทย

ห้องสมุดได้จัดทำตรวจนับจากวารสารทางวิชาการทางการแพทย์ภาษาไทยที่ ห้องสมุดบอกรับจำนวน ๖๔ รายการ โดยจัดทำในรูปของบัตร เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกแก่ ผู้ใช้ห้องสมุดในการค้นบทความวารสารทางการแพทย์ภาษาไทย

* สัมภาษณ์ นवलลออ จุลทรัพย์สาสน์, บรรณารักษ์ฝ่ายบริการรับ - จ่ายหนังสือ ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๑๔ มกราคม ๒๕๒๕.

๑๔. บริการแจ้งข่าวสารทางวิชาการ

เป็นบริการที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดได้ทราบถึงข่าวสารทางวิชาการต่าง ๆ ได้แก่ ข่าวสารความก้าวหน้าในวงการแพทย์ และข่าวการประชุมทางวิชาการแพทย์ โดยห้องสมุดจะนำข่าวสารดังกล่าวมาคิดไว้ที่ป้ายประกาศของห้องสมุด

๑๕. บริการโสตทัศนวัสดุและอุปกรณ์

โสตทัศนวัสดุ และอุปกรณ์ที่ห้องสมุดได้จัดไว้ให้บริการอยู่ในปัจจุบัน เป็นความร่วมมือกันระหว่างห้องสมุดกับหน่วยโสตทัศนวัสดุและอุปกรณ์ของคณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยหน่วยโสตทัศนวัสดุและอุปกรณ์ทำหน้าที่เป็นฝ่ายผลิต ส่วนห้องสมุดทำหน้าที่ในการให้บริการแก่ผู้ใช้ ในปัจจุบันโสตทัศนวัสดุ ที่ห้องสมุดจัดไว้บริการ เพื่อประกอบการเรียนการสอนทางการแพทย์มีอยู่ ๒ ประเภท ได้แก่ สไลด์พร้อมเทปคำบรรยาย (Sound Slide) จำนวน ๒๖ เรื่อง และเทปบันทึกเสียงจำนวน ๒๒ คasset

๑๖. บริการถ่ายเอกสาร

ห้องสมุดได้จัดบริการถ่ายเอกสารเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้ห้องสมุด โดยคิดค่าบริการถ่ายเอกสารทางวิชาการ แผ่นละ ๑.๒๕ บาท และเอกสารทั่วไป แผ่นละ ๑.๕๐ บาท

วัสดุสิ่งพิมพ์

วัสดุสิ่งพิมพ์ของห้องสมุดประกอบด้วย

๑. หนังสือ ปัจจุบันห้องสมุดมีหนังสือทางการแพทย์ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย จำนวนทั้งหมด ๒๐,๐๐๐ กวาร์รายการ ในจำนวนนี้ส่วนใหญ่เป็นหนังสือภาษาอังกฤษ โดยแยกออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้แก่

๑.๑ หนังสือตำราสาขาต่าง ๆ ทางการแพทย์ และสาขาที่เกี่ยวข้องที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนตามหลักสูตร

๑.๒ หนังสือทั่วไปทางการแพทย์ ที่ใช้ประกอบการศึกษาค้นคว้าของผู้ใช้ห้องสมุด

๑.๓ หนังสืออ้างอิงทางการแพทย์ ได้แก่ พจนานุกรม สารานุกรม นามานุกรม บรรณานุกรมและครุฑนี่ เป็นต้น

๒. วารสาร ประกอบด้วยวารสารวิชาการทางการแพทย์ ครุฑนี่วารสาร วารสารสาระสังเขปและวารสารปริทัศน์* ห้องสมุดมอบรับวารสารทั้งหมดจำนวน ๔๕๐ รายการ ในจำนวนนี้เป็นวารสารภาษาอังกฤษ ๓๗๖ รายการ และวารสารภาษาไทย ๖๔ รายการ ส่วนวารสารเย็บเล่มมีทั้งหมดจำนวน ๑๓,๒๘๖ เล่ม^๒

๓. วิทยานิพนธ์ มีจำนวนทั้งหมด ๔๓๐ เล่ม เป็นวิทยานิพนธ์สาขาวิทยาศาสตร์ และแพทยศาสตร์ จากสถาบันต่าง ๆ ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหิดล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

๔. สิ่งพิมพ์รัฐบาล ห้องสมุดมีสิ่งพิมพ์รัฐบาลของหน่วยงาน องค์การ สมาคม สถาบันต่าง ๆ ทางการแพทย์และอื่น ๆ ทั้งหมดจำนวน ๑,๒๔๔ รายการ^๓

๕. โสตทัศนวัสดุและอุปกรณ์ โสตทัศนวัสดุและอุปกรณ์ที่ห้องสมุดจัดไว้ให้บริการ ได้แก่ เครื่องฉายสไลด์ สไลด์พร้อมเทปคำบรรยาย จำนวน ๒๖ เรื่อง และเทปบันทึกเสียง จำนวน ๖๒ คasset

๖. กฤตภาคข่าวทางการแพทย์ มีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ ๔๕๐ เรื่อง

๗. หนังสือพิมพ์และนิตยสาร ห้องสมุดมอบรับหนังสือพิมพ์ภาษาไทยและนิตยสาร ภาษาต่างประเทศจำนวน ๒ รายการ คือ ไทยรัฐและไทม์ (Times)

*วารสารปริทัศน์ หมายถึงวารสารที่รวบรวมบทวิเคราะห์ วิจัยบทความทางวิชาการ จากวารสาร ตลอดจนการวิจารณ์หนังสือใหม่ และการประเมินคุณค่าวรรณกรรมต่าง ๆ

^๒สัมภาษณ์ อุษณีย์ ชราวิจิตรกุล, บรรณารักษ์ฝ่ายวารสารห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๖ มกราคม ๒๕๒๕.

^๓สัมภาษณ์ กัญญาภาศ สายประเสริฐ, บรรณารักษ์ฝ่ายจัดหมวดหมู่และทำบัตรรายการ ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๖ มกราคม ๒๕๒๕.

คู่มือช่วยคน

คู่มือช่วยคนต่าง ๆ ที่ห้องสมุดได้จัดเตรียมไว้เพื่ออำนวยความสะดวกในการค้นหาวัสดุสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ แก่ผู้ใช้ห้องสมุดมีดังนี้

๑. คู่มือการใช้ห้องสมุด ให้รายละเอียดเกี่ยวกับที่ตั้งของห้องสมุด การจักวัสดุสิ่งพิมพ์ บริการ และระเบียบกฎเกณฑ์ของห้องสมุด คู่มือดังกล่าวนี้จะจัดไว้บริการในห้องสมุด ตลอดจนแจกจ่ายให้แก่ผู้ใช้ห้องสมุดด้วย

๒. วรรณกรรมวารสารทางการแพทย์ภาษาต่างประเทศ ได้แก่ Index Medicus ซึ่งเป็นคู่มือในการค้นหาบทความทางการแพทย์ที่ได้มีการจัดพิมพ์ลงในวารสารทางการแพทย์เกือบทุกภาษาทั่วโลก

๓. วารสารสาระสังเขป เช่น Excerpta Medica และ Gastroenterology Abstracts and Citations เป็นต้น

๔. บัตรกรรมวารสารทางการแพทย์ภาษาไทย บัตรกรรมที่ห้องสมุดจัดทำมี ๒ ประเภท คือ บัตรกรรมผู้แต่ง และบัตรกรรมหัวข้อเรื่อง

๕. บัตรทะเบียนวารสาร ช่วยให้ทราบว่าห้องสมุดบอกรับวารสารชื่อใดบ้างและวารสารแต่ละรายการเย็บเล่มเสร็จแล้วหรือกำลังรอเย็บเล่ม

๖. บัตรรายการ ห้องสมุดได้จัดทำบัตรรายการหนังสือและวิทยานิพนธ์ต่าง ๆ ไว้เพื่อช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดทราบถึงรายการหนังสือ และวิทยานิพนธ์ที่มีในห้องสมุด บัตรรายการที่ห้องสมุดจัดทำจำหน่ายออกเป็น บัตรผู้แต่ง บัตรชื่อเรื่อง บัตรหัวข้อเรื่อง และบัตรชื่อผู้แต่งหนังสือ บัตรรายการเหล่านี้จัดเรียงแยกตามประเภทของบัตร

วิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มจากประชากรซึ่งเป็นนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ชั้นปีที่ ๑ - ๒ ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๔ - ๒๕๒๕ จำนวน ๑๖๒ คน หรือร้อยละ ๒๕ ของจำนวนนักศึกษาแพทย์แต่ละชั้นปี ซึ่งมีทั้งหมดจำนวน ๖๔๗ คน โดยวิธีจับสลากรายชื่อนักศึกษาดังกล่าวซึ่งได้จากทำเนียบนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๔- ๒๕๒๕ โดยไม่จำกัดเพศและอายุ

การรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

๑. ร่างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยข้อมูลเกี่ยวกับการจัดบริการ วัสดุสิ่งพิมพ์ คู่มือช่วยคน สภาของห้องสมุด ตลอดจนระเบียบกฎเกณฑ์ของห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นหลัก

แบบสอบถามดังกล่าวเริ่มต้นด้วยจดหมายนำจากผู้วิจัยถึงนักศึกษาแพทย์ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเพื่อแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการวิจัย จากนั้นจึงเป็นคำถามในแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วยคำถามแบบปลายเปิดที่ผู้ตอบตอบได้โดยเสรี และคำถามปลายปิดที่ผู้วิจัยเสนอให้เลือก คำถามดังกล่าวแบ่งออกเป็น ๕ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ได้แก่ ระดับชั้นปีที่กำลังศึกษา
ของนักศึกษาแพทย์ จำนวน ๑ ข้อ

ตอนที่ ๒ เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการใช้ห้องสมุดโดยทั่วไป ได้แก่ คำถาม
เกี่ยวกับห้องสมุดที่ชอบ เหตุผลในการเลือกใช้ห้องสมุด จุดมุ่งหมายที่เข้าใช้ห้องสมุด
ความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุด ช่วงเวลาที่เข้าใช้ห้องสมุด และวิธีการที่รู้จักการใช้ห้อง-
สมุด จำนวน ๖ ข้อ

ตอนที่ ๓ เป็นคำถามเกี่ยวกับความต้องการในบริการ วัสดุสิ่งพิมพ์และคู่มือช่วย
ค้นที่มีในห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และบริการที่ต้องการให้ห้องสมุด
จัดเพิ่มขึ้น จำนวน ๓ ข้อ

ตอนที่ ๔ เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาในการใช้บริการ วัสดุสิ่งพิมพ์ และคู่มือช่วย
ค้น ที่มีในห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน ๒ ข้อ

ตอนที่ ๕ เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาแพทย์ที่มีต่อบริการ วัสดุ
สิ่งพิมพ์ คู่มือช่วยค้น อาคารสถานที่ บุคลากร ระเบียบการใช้ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ รวมทั้งความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่ให้ชี้แจงเพิ่มเติม
จำนวน ๖ ข้อ (ดูรายละเอียดของแบบสอบถามในภาคผนวก)

๒. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์
จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย จำนวน ๑๒ คน (ชั้นปีละ ๒ คน) เพื่อทดสอบว่าแบบสอบถามที่
สร้างขึ้นสามารถนำไปใช้ เป็นเครื่องมือในการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพได้ ผลการทดสอบ
ปรากฏว่านักศึกษา ต้องการให้เพิ่มคำอธิบายเกี่ยวกับศัพท์เฉพาะทางบรรณารักษศาสตร์

ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น จากนั้นผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามมาแก้ไขข้อบกพร่องแล้วสร้างแบบสอบถามที่สมบูรณ์ขึ้น

๓. แจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๖๒ คน ใช้เวลาตั้งแต่วันที่ ๑๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๕ จนถึงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้นจำนวน ๑๓๓ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๑๐ ของจำนวนแบบสอบถามที่แจกไปทั้งหมด

๔. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนจำนวน ๑๓๓ ฉบับ โดยแยกแบบสอบถามออกเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ ๑ และกลุ่มนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ ๒ - ๖ แล้วแจกแจงความถี่ของแบบสอบถามแต่ละข้อโดยวิธีชั่งรอยคะแนน (Tally Marks) และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติดังนี้

๔.๑ ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพการใช้ห้องสมุดโดยทั่วไป จะนำมาคำนวณหาค่าร้อยละ

๔.๒ ข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นที่ต้องประเมินค่า ผู้วิจัยได้คำนวณหาค่าเฉลี่ยโดยใช้สูตร

$$\bar{x} = \frac{\sum fx}{N}$$

\bar{x} = มัชฌิมเลขคณิตของค่าตอบแต่ละข้อ

f = ความถี่ของจำนวนผู้ตอบแต่ละระดับ

x = ค่าน้ำหนักคะแนนประจำระดับ

N = จำนวนผู้ตอบทั้งหมด

จากนั้นจึงนำค่าเฉลี่ยน้ำหนักของค่าตอบแต่ละข้อมาตีความดังนี้

เมื่อแบบประเมินมี ๓ ระดับจะกำหนดให้

๒.๕๐ - ๓.๐๐ = มาก

๑.๕๐ - ๒.๕๐ = ปานกลาง

๑.๐๐ - ๑.๕๐ = น้อย

เมื่อแบบประเมินมี ๔ ระดับจะกำหนดให้

๓.๕๐ - ๔.๐๐	=	มาก
๒.๕๐ - ๓.๕๕	=	ปานกลาง
๑.๕๐ - ๒.๕๕	=	น้อย
๑.๐๐ - ๑.๕๕	=	น้อยมาก

๔.๓ หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าตอบแต่ละข้อเพื่อทราบการกระจายของข้อมูล โดยวิธีสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left[\frac{\sum fx}{N}\right]^2}$$

- S.D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- f = ความถี่ของจำนวนผู้ตอบแต่ละระดับ
- x = ค่าน้ำหนักคะแนนประจำระดับ
- N = จำนวนผู้ตอบทั้งหมด

๔.๔ ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างกลุ่ม โดยวิธีสูตร

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{Sp^2}{N_1} + \frac{Sp^2}{N_2}}}$$

$$Sp^2 = \frac{(N_1 - 1) S_1^2 + (N_2 - 1) S_2^2}{N_1 + N_2 - 2}$$

Williams L. Hays, Statistics for the Social Sciences, 2d ed. (New York : Holt, Rinehart and Winston, 1973), p. 408.

t	=	การทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างกลุ่ม
\bar{x}_1	=	มัธยิมเลขคณิตของกลุ่มที่ ๑
\bar{x}_2	=	มัธยิมเลขคณิตของกลุ่มที่ ๒
N_1	=	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่ ๑
N_2	=	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่ ๒
S_1^2	=	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มที่ ๑
S_2^2	=	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มที่ ๒

สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะได้อีกว่าถึงในบทต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย